

Ydelser med tilbagevirkende kraft?

I min rådgivning taler jeg jævnligt med forældre, som oplever, de ikke har fået den nødvendige rådgivning og vejledning fra kommunen. Det kan altid være svært at afgøre, om den kommunale rådgiver har givet den nødvendige rådgivning, da man især som "nye" forældre naturligt kan være sårbar og måske ikke altid hører, hvad der bliver sagt.

Derfor kan det være gavnligt, at begge forældre deltager i samtaler, eller man evt. har en bisidder med, som kan hjælpe med at holde overblikket – især i den/de første samtale(r). En bisidder behøver ikke at have speciel viden om autisme, men "bare" være ekstra øjne og ører.

Det er kommunen, som skal kende lovgivningen og oplyse borgeren om evt. muligheder. Det gælder også muligheder, der ligger udenfor det område, borgeren retter henvendelse om. Det står klart i både Retssikkerhedsloven og Lov om social service.

Det vil sige, at hvis man f. eks. søger om kørsel til sygehusudredning/samtaler m.m., skal kommunen vurdere, om der kan være behov for andre støttemuligheder og oplyse borgeren herom. Kommunen skal her forstås meget bredt:

- F. eks. skal rådgiveren i Jobcentret vide, der kan være mulighed for merudgiftsydelse, hjælpemidler m.m.
- F. eks. skal PPR vide, at der kan være mulighed for tabt arbejdsfortjeneste (TA), aflastningsophold m.m.
- F. eks. skal handicaprådgiveren vide, at der kan være mulighed for revalidering, forskellige støttemuligheder til handicappede i erhverv m.m.

Det er absolut ikke det samme, som at en instans kan bevilge for andre og slet ikke for andre sektorer (skolesektoren, den sociale sektor, arbejdsmarkedssektoren osv.), men den enkelte er forpligtet til at rådgive og evt. videreformidle.

Hovedreglen i dansk lovgivning er, at man ikke kan få en ydelse bevilget, hvis man har anskaffet den, før man har søgt. Det gælder f. eks. ved hjælpemidler, merudgifter eller andet.

I situationer, hvor det burde være tydeligt for kommunen, at borgeren kan have brug for anden støtte end vedkommende selv retter henvendelse om, er det kommunens pligt at rådgive og vejlede om disse eventuelle muligheder. Hvis kommunen ikke gør det, tilsidesætter den sin rådgivningsforpligtelse. Det kan betyde, at en borger kan få en ydelse efter vedkommende selv har købt noget, eller kan få en økonomisk ydelse med tilbagevirkende kraft. I disse situationer er det vigtigt, at borgeren kan dokumentere/sandsynliggøre, at kommunen har forsømt sin rådgivningsforpligtelse, så det er langt fra alle, der kommer ind under denne regel.

Ankestyrelsen (højeste klageinstans) har flere Principafgørelser om emnet – bl.a. 65-10 og C-58-06. Læs evt. hele afgørelserne på: www.ast.dk.

Den handler om voksen med Infantil autisme og svær mental retardering, hvis far på et handlemøde med kommunen 15.3.2005 kom med oplysninger om ødelæggelser, uden kommunen reagerede herpå.

Han fik i 2008 bevilget merudgiftsydelse fra 1.11.2007, men klagede over afgørelsen.

Ankestyrelsen vurderede i sin afgørelse, at oplysninger om konkrete udgifter på et handlemøde burde have givet kommunen anledning til at vejlede om mulighederne for eventuelt at af støtte efter reglerne i serviceloven om merudgifter. Ansøger skulle stilles, som havde han ansøgt på dette tidspunkt.

Landsforeningen Autismes medlemmer kan også i visse situationer have gavn af denne regel, og følgende eksempler viser, at nogle har haft endog meget gavn heraf, om end det også kræver en indsats fra forældrene omkring klage, evt. indhente relevant materiale osv.:

1. En mor søgte mundtligt kommunen om tabt arbejdsfortjeneste, men fik trods rykkere aldrig svar. Hun gik selv på nedsat tid.
4 år efter talte vi sammen, og hun søgte nu igen, hvor aktindsigten viste, hun havde ret, og kommunen dengang havde vurderet, at hun var berettiget, men ikke havde handlet på det.
Det sociale Nævn dømte kommunen til at yde TA med tilbagevirkende kraft fra første dag, hun var gået på nedsat tid.
2. Et forældrepar søgte om boardmaker til deres søn. Ansøgningen trak ud, og de hørte intet, hvorfor de selv anskaffede boardmaker.
Det sociale Nævn dømte kommunen til at betale for boardmaker, da kommunen ikke havde ydet den nødvendige rådgivning og handlet på familiens henvendelser.
3. Et forældrepar med et nydiagnosticeret barn rettede flere gange henvendelse til kommunen, fordi de havde brug for støtte omkring håndteringen af barnet og hans storesøster. Kommunen havde ingen anvisninger.
Det sociale Nævn dømte kommunen til at betale for den specialrådgivning, familien selv havde sørget for, idet kommunen havde forsømt sin rådgivningsforpligtelse, ikke havde foretaget en § 50 undersøgelse, selv om alt pegede på nødvendigheden heraf, og dermed ikke sørget for den nødvendige støtte i hjemmet.
4. Et barn havde store vanskeligheder i børnehaven, og PPR blev involveret. Der blev ydet støtte i børnehaven, men barnet kunne ikke være heldags i børnehaven, hvorfor mor stoppede med at arbejde. PPR sender underretning til kommunen om et barn med særligt støttebehov. Der sker intet.
2 år senere bliver barnet diagnosticeret, og mor søger om TA med tilbagevirkende kraft.

Det sociale Nævn har givet delvist medhold, idet nævnet klart siger, at når PPR var involveret, havde kommunen fået oplyst, at der var tale om et barn med særlige behov, og kommunen kan ikke henvise til, at barnet ingen diagnose havde dengang, da det ikke er afgørende for evt. berettigelse.

Nævnet giver TA ca. 1½ år tilbage og på nedsat tid, da det medgiver kommunen, at barnets og familien støtte er tilgodeset hermed.

Ulla Kjer
Februar 2012